

První čarodějnický kongres v Jičíně aneb Obdělávání zasetých semínek čtenářství

Alena Pospíšilová

V úterý 26. května přijely z Hradce Králové - Kuklen do Jičína na školní výlet dvě třídy druháků. Beseda v dětském oddělení Knihovny Václava Čtvrtka v Jičíně s navazující literární procházkou hlavním městem pohádek, ukončená v Rumcajsově ševcovně, proběhla standardně. "Literární cestovka", tak jsme pracovně nazývaly nápad, dnes bychom řekly projekt, který jsme chtěly my "děckařky" před pár lety nabídnout školám. Naplnění tohoto jistě skvělého plánu není jednoduché realizovat v širším měřítku. Chybí lidské zdroje!

Systematicky přispívat k podpoře čtenářství pomáhají další, do života uvedené nápady. Knihovnice si je velkoryse předávají a každá podle svých možností a podmínek upravuje. Všichni víme, že "zasetá semínka čtenářství" je nejlépe obdělávat již v předškolním věku. Moudří rodiče, babičky, dědečkové i mnohé paní učitelky v mateřských školách tak činí. Malá rostlinka samozřejmě vyžaduje péči trvalou. Množství jiných svůdných lákadel, řekněme škůdců, čeká na malého čtenáře na každém kroku.

Za dlouhá léta práce s dětmi považuji za úžasný nápad, který přináší ovoce, slavnost "Pasování prvňáčků na čtenáře". Nejen, a to není málo, ve formě nových čtenářů. Jde o akci, která oslovuje širokou veřejnost a nově informuje o knihovně jako kulturní instituci s širokým záběrem. Rodiče prvňáčků se slavnosti pasování osobně zúčastňují ve velmi hojném počtu. Záleží na paní učitelce, jak ona sama význam pasování vnímá. Pokud je ze své podstaty příznivkyně literatury a čtení, dokáže rodiče i děti nadchnout. V tomto případě přijdou do knihovny s velkým zájmem prožít se svými prvňáčky nezapomenutelné chvíle všichni rodiče.

Inspirováni brněnským příkladem pasovat děti v první třídě na čtenáře jsme v roce 2004 uspořádali tuto slavnost poprvé. Jako vhodný termín jsme zvolili ukončení prvního pololetí. Slavnostní předávání čtenářských průkazů přímo v dětském oddělení spojujeme s předáváním prvního vysvědčení v pololetí první třídy. Mnohé děti v té době už samy čtou. Mnohé se sice ještě potýkají s učením nových písmen, se skládáním slabik, slov a vět, ale prožitá slavnost a zdarma získaný čtenářský průkaz je pro řadu z nich dobrá motivace ke čtení.

Zpočátku nejevily některé paní učitelky žádné valné nadšení. Co si to ta knihovnice na ně zase vymyslela! Opět nějaká práce navíc. Poprosila jsem je totiž o přípravu krátkého programu s dětmi. Paní učitelce se přece naskýtá šikovná příležitost ukázat rodičům, svému řediteli školy, dokonce i starostovi, jak je dobrá, jak dokáže za pár měsíců s dětmi pracovat! Jsem ráda, že se postupně ze slavnosti stala užitečná tradice. Radost z ní dnes mají nejen samotné paní učitelky a jejich prvňáčci. Se zájmem vnímá pasování široká veřejnost, ředitelé škol i představitelé města. Rituál průběžně vylepšujeme a doplňujeme. Základem zůstává termín a místo konání, což je přímo dětské oddělení. Aby se pohodlně vešly děti i hojné publikum z řad rodičů a dalších příbuzných, pasujeme každou třídu samostatně. Pasovací maraton trvá tři dny a už v září si aktivnější paní učitelky domlouvají, aby na ně letos vyšel poslední lednový den, kdy se zároveň předává vysvědčení. Protože po něm následují prázdniny, musíme pasování začít už dva dny před tím.

V posledních třech letech dostávají děti zároveň knížky. Předem podepsané, s osobním věnováním od paní spisovatelky, přináší tři dobré počiny: zážitek z osobního setkání s autorkou, která knihu předává,

hezky a trvalý dárek za první vysvědčení, poté i radost ze společné četby vhodné knížky. "Kuba nechce číst" od Petry Braunové byla první knížka, kterou touto formou děti získaly. Dalšíh 200 knih s názvem "Teta to zase plete" podepsala a prvňáčkům předala Ivona Březinová. Letošního pasování se zúčastnila, do své knížky "Sedmilhář Josífek" věnování vepsala a osobně dětem předala Daniela Krolupperová.

Aby nadšení nevyprchalo a pasování nebylo "jen" příjemnou slavností, ale trvalou výzvou a pozvánkou k návštěvě knihovny, domluvili jsme se s některými učitelkami na pravidelných měsíčních besedách spojených s výměnou vypůjčených knih. Ačkoliv je to velmi náročné, zhodnocuje se tak předcházející vynaložená energie na přípravu a průběh pasování, které není jen formální společenskou událostí, ale akcí přispívající k praktické podpoře čtenářství.

Mám radost, že se podařilo realizovat námět pana starosty - předložit přístupnou formou začínajícím čtenářům základní informace o Jičíně. Společně s paní spisovatelkou Petrou Braunovou jsme si udělali literárně-vlastivědný výlet, na jehož základě vznikl komiks "Průvodce pro děti a mimozemšťany..." s báječnými ilustracemi Milana Starého. Leporelo doplněné o základní údaje o knihovně dostávají zdarma společně se čtenářským průkazem právě jen naši pasování prvňáčci. Je skvělé, že se i tento nápad šíří lavinovitě do dalších knihoven.

Náš pan starosta Ing. Martin Puš je našťastí čtenář. Bez zaváhání každoročně přichází předávat pasovaným prvňáčkům "Osvědčení o pasování", promlouvat opakovaně k rodičům i učitelům, chválit nás, knihovnice, za zorganizování slavnosti. Podpořil nejen slovy, hlavně skutky i další akci. První pasování čtenářů jsou letos už šestáci. Nazrál čas znovu je povzbudit a nenásilně jim připomenout knížku, věrného a důležitého celoživotního společníka a kamaráda. Všem. I těm, kteří se nám v průběhu uplynulých let vytratil a do knihovny přijdou jen občas na společnou návštěvu a besedu s paní učitelkou. Zrodil se historicky I. čarodějnický kongres. Konal se v Biografu Český ráj v Jičíně ve středu 29. dubna 2009 za aktivní účasti všech žáků šestých tříd. Pozvání k návštěvě přijala rovněž milá kolegyně z Rychnova n. Kn. Iva Vávrová. Napsala půvabnou knížku "O čarodějce Violetě, která zaspala století". Z Olomouce ochotně přijel pan PhDr. Jan Sobotka, autor pohádek o hodném čertu Pepiášovi, jenž se stal v Jičíně školníkem. Pokračování příběhů s názvem "Čert Pepiáš, čarodějové a černokněžníci" ilustroval akademický malíř Jiří Fixl. Nakreslil půvabné obrázky, které čtenáře bez zaváhání zavádějí do Jičína. Oba autoři výše zmíněných knih, Iva Vávrová a Jan Sobotka, neodmítli a se samozřejmostí sobě vlastní oblékli kostýmy hrdinů svých knih. Zábavné dopoledne provázeli slovem a se zájmem shlédli, jak vtipně zpracovaly jejich knižní předlohy jednotlivé třídy. Pan doktor Sobotka pro Čarodějnický kongres napsal dokonce novou pohádku!

Zaplněný sál biografu se skvěle bavil, odborná porota složená z ředitelů všech jičínských základních škol, starosty města a emeritní ředitelky knihovny Lidmily Košťálové ocenila snahu všech dětí poradit si na prknech, co znamenají svět, s mikrofonom i bez něho, zaujmout spolužáky i oba autory. Prožili jsme veselé dopoledne. Všechny 200 šestáků dostalo knižní dárek od města a pochvalu od čarodějky Violety a čaroděje Obrtrikuse za skvělé výkony a originální práci s textem.